No. 130. 1842.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Donderdag 27 October.

DE STAATSRAAD, GOUVERNEUR DER PROVINCIE *NOORD-BRABAND*, gezien de resolutie van Zijne Exellentie den Minister van Financien, de dato 30 September ll., waarbij ter plaatsing in de *Staats-Caurant*, wordt gearresteerd de navolgende bekendmaking:

» De Minister van Financien brengt bij deze ter kennisse van alle » Autoriteiten, Kollegien, Ambtenaren, en belanghebbenden, die » zulks aangaat:

» 1°. Dat in het vervolg stiptelijk de hand zal worden gehouden, » aan opgenoemde wet van 8 November 1815, *Staatsblad n°.* 51), » ten gevolge waarvan als verjaard beschouwd en dus onbetaald ge- » laten zullen worden, alle schuldvorderingen, ten laste van den Lande, » welke niet *voor of op den laatsten Junij van het jaar*, volgende op » dat, waarover dezelve loopen, ter plaatse waar het behoort, zul- » len zijn ingediend.

» 2°. Dat de alzoo, binnen den bepaalden termijn ingekomene » schuldvorderingen, door de Kollegien, Autoriteiten of Ambtenaren, » met het overnemen dier stukken belast, zoo spoedig doenlijk na » de genoemde dagteekening en wel *uiterlijk den 10 Julij*, zullen » moeten worden opgezonden aan de betrokkene Departementen van » Algemeen Bestuur, ten einde daarvan, *vóór den daaropvolgenden* » *1 Augustus*, krachtens art. 29 der wet van 5 October 1841, (*Staats-* » *blad n°.* 40)), mededeeling aan de Algemeene Rekenkamer kunne » worden gedaan."

» Heeft goedgevonden, van de voorschreve bekendmaking bij deze, » door middel van het *Provinciaal Blad*, mededeeling te doen aan » de Stedelijke en Plaatselijke Besturen in deze Provincie en de ver- » dere Autoriteiten en Ambtenaren, die daarbij kunnen zijn betrokken.

'S HERTOGENBOSCH den 11 October 1842.

De Staatsraad, Gouverneur voornoemd, [illegible]

FRANKRIJK.

PARIJS, den 24sten October.

Eergisteren is de generaal *Jacqueminot* door den maarschalk *Gérard* als opperbevelhebber der nationale garde van het Seine-departement geïnstalleerd en heeft in handen des konings den eed afgelegd. De nieuwe kommandant heeft eene dagorder aan de nationale garde uitgevaardigd. Hij zegt daarin onder anderen, dat hij zich steeds aan de nationale garde van het Seine-departement aangesloten heeft, zoo dikwijls zij geroepen werd om aan Frankrijk en het koningschap van 1830 de waarborgen te geven van de gevoelens die haar vervullen, hetgeen hem de hoop deed voeden dat die band thans te meer zou versterkt worden, waartoe hij al zijne pogingen zou aanwenden. — Tevens maakt de generaal aan de nationale garde bekend dat hij tot chef van zijnen staf verkozen had den generaal *Carbonel*, welke die betrekking reeds in 1830 onder bevel van den generaal *Lafayette* had vervuld; eene benoeming die de nationale garde gewis aangenaam moet zijn.

Ook de maarschalk *Gérard* heeft eene dagorder aan de nationale garde uitgevaardigd, waarbij hij den nieuwen kommandant in de achting van alle die onder hem zullen staan aanbeveelt, en zegt dat de koning hem uit hoofde van zijnen gezondheidstoestand tot eene minder werkzame betrekking geroepen heeft.

De staven der legioenen zijn uitgenoodigd om zich in corps naar den gewezen en den nieuwen opperbevelhebber te begeven, om beiden hunne deelneming te betuigen.

— Men wil dat de onderhandelingen over het handelsverdrag met Belgie op nieuw zijn afgesprongen of althans weder onbepaald zijn uitgesteld. De moeijelijkheid om de ingewikkelde en op zoo vele punten strijdende belangen en het daaruit voortvloeijende verschil van meening, zelfs in den raad van ministers, zullen als de oorzaken moeten aangemerkt worden. — Naar men zegt waren de kamers van koophandel van het departement du Nord voornemens eene deputatie naar Parijs te zenden om de nadeelen aan te toonen welke de handel en nijverheid van dat departement bij het bedoelde traktaat zouden lijden.

— De hertog *van Nemours* komt dagelijks in deze hoofdstad, en verleent talrijke audientien, en wel voornamelijk aan hooge militaire personen. Het schijnt, dat de hertog over de zaken van het ministerie van oorlog hetzelfde oppertoezigt wil uitoefenen, als vroeger het geval was met den hertog *van Orleans*.

— Den 13den der volgende maand zal de rouw, die het hof en het leger over den dood van den hertog *van Orleans* aangenomen heeft, eindigen.

— Naar men wil, vormt zich tegen de aanstaande zitting van de kamer der afgevaardigden langzamerhand eene partij, ten gunste van den heer *Molé*. Als hoofd derzelve noemt men den heer *de Salvandy*. Dezelve wordt echter nog geenszins als talrijk opgegeven, doch kan van groot aanbelang worden, indien zij zich in vereeniging stelt met de partij des heeren *Thiers*; in welk geval de heeren *Thiers* en *Molé* veel kans hebben, om gezamenlijk aan het bewind te komen, ter vervanging van het tegenwoordige ministerie *Guizot*.

— Het fort van den Mont Valerien (omstreken van Parijs), hetwelk de Koning onlangs in oogenschouw heeft genomen, is bijna voltooid er blijft slechts de zijde, die naar St. Cloud gekeerd is, te voltooijen, hetwelk in een paar maanden tijd zal kunnen geschieden. Deze citadel, een der sterkste die Frankrijk bezit, zal met 110 stukken geschut bewapend worden: 60 voor den gestationneerden wal, en 50 voor de terrasse. Dezelve zal ongeveer 10 millioenen franken kosten.

— Twee groote standbeelden, door den heer *Gayrard*, in de werkplaatsen van de Beeldhouwers in 't paleis van het Instituut van Frankrijk, gebeiteld, zullen binnen kort in het halfrond van de Kamer der Gedeputeerden geplaatst worden. Het eene stelt voor *Het constitutionele Koninkrijk*, dat met de andere hand een stembriefje in de bus werpende; het tweede beeld, met een leeuwenhuid bekleed, hetwelk de dwingelandij en de omkooping met voeten treedt, stelt de *Vrijheid* voor. Beide beelden zijn van Fransch marmer, en uit hoofde van de groote kosten, die het transporteren van zulke blokken veroorzaken, heeft men de ruwe of eerste bewerking in de steengroeven der Pyreneeën gedaan.

— In het kwartier Saint-Victor wordt thans eene nieuwe kaserne voor de municipale garde gebouwd, welke korps bij de onlusten in de hoofdstad bestendig uitmuntende diensten bewezen heeft, en dat men alzoo in den laatsten tijd eene grootere sterkte heeft willen geven.

— Het *Journal de St. Etienne* behelst een treurig verhaal van een weder plaats gehad hebbend ongeluk door de openbaring van het *Feu Grisou* in de mijn van St. Charles op den 21sten dezer. Het getal der in de mijngroef afgedaalde werklieden bedroeg 40, of volgens anderen 60. De uitbarsting heeft aan 19 personen, waaronder 13 huisvaders het leven gekost.

— De tijdingen uit Madrid gaan tot den 17den October, doch behelzen als naar gewoonte weinig van wezenlijk belang. Het eenige thans meldenswaardige is, dat het ministerie eindelijk een kandidaat gekozen had welken het tot het presidentschap van de kamer der gedeputeerden wilde zien te brengen. Het was de heer *F. de los Rios*, naar gezegd werd een man van regtschapen beginselen.

— Ter beurze van heden (24 October) waren genoteerd: 5 pCt. 118,75; 3 pCt. 80,05; Nap. r. 108,50; Spanje Ardoins 22⅝; Rom. L. 105⅜.

ENGELAND.

LONDEN, den 23sten October.

H. M. de Koningin bevindt zich op nieuw in gezegende omstandigheden. Hoogstdezelve wordt in het begin van November te Brighton verwacht. Prinses *Augusta* van Cambridge, oudste dochter van den Hertog van Cambridge, oom der Koningin, is verloofd met den Erfgroothertog van Meklenburg Strelitz, zoon van den regerenden hertog, *George V*. De Erfgroothertog, die zich sedert eenigen tijd hier te Lande bevindt, is den 19 dezer zijn vier en twintigste jaar ingetreden; de Prinses telt ruim twintig jaren. Laatstleden woensdag heeft de Hertog van Cambridge zich naar Windsor begeven, om H. M. met het plan tot dit huwelijk bekend te maken.

— Sommige dagbladen doen de ijverige pogingen opmerken, thans door verscheiden Mogendheden in het werk gesteld om hare betrekkingen

vriendschappelijke betrekking met het Hof van Brazilië te bevestigen en uit te breiden, tot welk doel zelfs Prinsen van den bloede, zoo als prins *Adalbert* van Pruissen, de Prins *van Joinville*, en een der Zonen van den infant don *Francesco de Paule*, derwaarts gezonden worden, terwijl verscheiden Monarchen den Keizer, tijdens zijne krooning, het grootkruis hunner ridderorde hebben doen toekomen. Die bladen beklagen zich dat Engeland, welks handel met Brazilië welligt voordeeliger is dan die met eenigen anderen Staat, nog niets van dien aard gedaan heeft.

— Men zegt dat zich hier eene maatschappij gevormd heeft tot verwezenlijking van het sedert lang beraamd plan, om de Antilische en Stille Zuidzee, door middel van een groot kanaal, hetwelk de landengte van Panama doorsnijden moet, te verbinden. De heer *Baring* zou aan het hoofd dier maatschappij staan, en het daartoe benodigd kapitaal reeds bijeen gebragt wezen.

— Gisteren waren de 3 pCt. gec. 93⅝; Spanje 16¼; Portugal 22¾; Brazilië 64½; Mexiko 32⅝; Columbia 21⅛; Holland 2½ pCt. 52⅝; dito 5 pCt. 100⅛; en dito 5 pCt. leening van 1837, 98⅝.

BELGIE.

BRUSSEL, den 25sten October.

De spaansche buitengewone gezant *Olozaga* heeft gisteren op het bureau van de buitenlandsche zaken eene conferentie met verscheidene ministers gehad, die langer dan drie uren geduurd heeft. — Heden zou gezegde gezant Brussel verlaten. — Volgens het *Commerce Belge* moest men daaruit niet opmaken dat de onderhandelingen afgebroken waren; dat blad vermeent dat de sluiting van een handeltraktaat alleen afhing van eenige inlichtingen welke de heer *Olozaga* was gaan inwinnen.

— De bladen behelzen de uitvoerige beschrijving van de inwijding van het spoorweg-gedeelte van Kortrijk naar Doornik Zondag ll.

— De voormalige studenten der hoogeschool van Leuven, gedurende het tijdvak van 1819—1830, hebben een maaltijd aan hunnen toenmaligen makker, den tegenwoordigen gezant te Londen *Van de Weyer*, gegeven.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 26sten October.

De provinciale Staten van dit gewest zijn, tegen het begin der volgende maand, tot eene buitengewone vergadering bijeengeroepen, ten einde over de onderscheidene geprojecteerde straatwegen binnen deze provincie te beraadslagen en de zaak van het stem- en kiesregt op nieuw te handelen. De Staten zullen zich, ingevolge art. 63. der wet op de met te voorzien in de vacature bij het provinciaal hof, door het overlijden van Jhr. *J. P. J. A. de la Court* ontstaan.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van maandag zijn ontvangen twee kennisgevingen van de Eerste Kamer inhoudende dat zij aan jonkh. *E. van Weede van Dijkvelt*, die tot lid dier Kamer benoemd is, een eervol ontslag verleend heeft als griffier derzelve Kamer, en dat zij, ter zijner vervanging, tot griffier der Eerste Kamer verkozen heeft den heer *J. L. W.* baron *de Geer*, thans griffier der Tweede Kamer. Wijders is ingekomen een brief van laatstgemelden heer, houdende berigt dat hij gemeend heeft de betrekking, waartoe hij geroepen is, te moeten aannemen, en waarbij hij verzoekt een eervol ontslag uit zijne tegenwoordige betrekking van griffier bij de Tweede Kamer te mogen ontvangen.—Wordt besloten, dat deze stukken in handen eener commissie zullen worden gesteld, ten einde der Kamer dienaangaande verslag te doen. Deze commissie is zamengesteld uit de heeren *van Tuyll*, *van Rappard*, *Corver-Hooft*, *van Nes* en *Gockinga*. De baron *de Geer* woonde de vergadering niet bij. Zijne betrekking werd voorloopig waargenomen door den commies-griffier der Kamer, jonkh. mr. *W. Boreel.*

Na het houden dezer openbare zitting, heeft eene bijeenkomst met gesloten deuren plaats gehad, waarin het ontwerp van adres, in antwoord der troonrede, eenigzins gewijzigd, is voorgelezen, terwijl het ter overweging aan de Afdeelingen is verzonden. Gisteren middag ten half drie ure heeft de Kamer weder eene zitting met gesloten deuren gehouden, waarin de Centrale Afdeeling haar verslag over het boven bedoelde onderwerp heeft uitgebragt.

— Het bij de Tweede Kamer ingediende ontwerp van wet, behelzende eene verandering van art. 12 der wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie, houdt de volgende bepalingen in:

» Het 12de artikel van de wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie, geplaatst in de eerste afdeeling: *Algemeene Bepalingen*, wordt veranderd als volgt:

» De leden van den Hoogen Raad, de provinciale geregtshoven, arrondissements-regtbanken, de kantonregters, regters-plaatsvervangers, de griffiers en derzelver substituten, voor hun leven of voor een bepaalden tijd aangesteld, kunnen op requisitoir van den procureur-generaal, na in hunne belangen gehoord, immers daartoe behoorlijk geroepen te zijn geweest, door den Hoogen Raad van hunnen post worden ontslagen.

» 1) In geval zij tot eene correctionele gevangenisstraf mogten zijn veroordeeld; 2) Wegens wangedrag, onzedelijkheid of merkelijke achteloosheid; 3) In geval van ongeschiktheid door ouderdom, zwakte of aanhoudende ziels- of ligchaamsziekten.

» Indien een ambtenaar van het openbaar ministerie, voor zijn leven aangesteld, zich in een der gevallen van dit artikel mogt bevinden, kan hij, nadat de Hooge Raad daaromtrent is gehoord, door den Koning van zijnen post worden ontslagen.

» Zij, welke om eene der redenen, in n°. 3 van dit artikel vermeld, zijn ontslagen, behouden hunnen titel en rang, voor zoo verre zij voor hun leven waren aangesteld."

— Bij besluit van den 21sten dezer heeft Z. M. aan den majoor der rijdende artillerie *J. P.* baron *Gerard de Mielet van Coehoorn*, hoogstdeszelfs adjudant, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versierselen van de orde van den Witten Valk, hem door Z. K. H. den Grootbertog van Saksen-Weimar-Eisenach geschonken.

— De *Staatscourant* bevat thans een Koninklijk besluit van den 20sten, waarbij de wijs wordt vastgesteld, waarop de Akademie te Delft zal worden ingerigt. In dat besluit is onder anderen bepaald, dat de akademie in de gebouwen en lokalen, door het bestuur der stad Delft aangeboden, in werking zal worden gebragt; dat de opperdirectie van het onderwijs en het beheer der politie aan den reeds vroeger aangestelden directeur der akademie zijn opgedragen; dat de hoogleeraren, na ingewonnen advijs van den directeur, op voordragt van den minister van binnenlandsche zaken, zullen worden benoemd door Z. M.; zoo ook een ambtenaar, onder den titel van administrateur, belast in het bijzonder met het bestuur der geldelijke aangelegenheden; dat door den directeur de instructien voor het personeel, onder goedkeuring van den minister van binnenlandsche zaken, zullen worden vastgesteld. Ten aanzien van het te geven onderwijs is bepaald, dat hetzelve in vier jaren zal kunnen zijn afgeloopen; dat ieder studiejaar den 1 September zal beginnen en eindigen den 30 Junij des volgenden jaars, en dat de eerste cursus zoodra mogelijk zal aanvangen, om met den 30 Junij 1843 te eindigen. De directeur zal zoodra mogelijk een programma bekend maken, opgave houdende der vereischten, om op de akademie te worden toegelaten, en voorts eene beschrijving geven van het onderwijs, hetwelk gedurende de vier studiejaren zal worden gegeven. Genoemd programma zal in de *Staats-Courant* worden bekend gemaakt. Het getal leerlingen is onbepaald. Om te worden toegelaten, moet men het 17de jaar zijn ingetreden. Eene door den minister van binnenlandsche zaken te benoemen commissie, uit niet minder dan 3 en niet meer dan 7 leden zamengesteld, zal de candidaten, die op de akademie verlangen te worden toegelaten, in de maand Junij examineren. Ieder leerling zal, bij het begin van elk akademiejaar, eene som van *ƒ* 200 storten in handen van den administrateur. De reeds genoemde commissie zal ook de leerlingen, welke bereids op de akademie de lessen hebben bijgewoond, in Junij examineren. De gezamenlijke leerlingen zullen in vier afdeelingen worden gerangschikt: 1°. die, welke verlangen te worden opgeleid voor betrekkingen binnen 's lands of in de kolonien, waartoe eene wetenschappelijke opleiding noodig is, zoo als voor den waterstaat, de mijnwerken, enz. Aan deze leerlingen wordt het *stellige* vooruitzigt gegeven van, na behoorlijk volbragte studien, in zoodanige betrekkingen te zullen worden geplaatst; 2°. die, welke zich voor ambten van inwendig bestuur in Neerlands Indië bestemmen, welke ambten voor het vervolg alleen zullen kunnen worden opgedragen aan diegenen, welke bij de akademie te Delft hunne opleiding hebben ontvangen; 3°. die, welke verlangen te worden opgeleid tot, onder het departement van financien ressorterende ambten, en 4°. die, welke zich bestemmen voor eenig ander wetenschappelijk vak, buiten 's lands dienst. De leerlingen, tot de eerste afdeeling behoorende, zullen eenen volledigen vierjarigen cursus moeten bijwonen en daarna, na een behoorlijk afgelegd examen, de hun toegezegde aanstellingen bekomen. Personen, welke niet op de akademie hunne opleiding hebben ontvangen, zullen door de genoemde commissie, indien zij zulks verlangen, kunnen worden geëxamineerd, en indien zij bevonden worden genoegzame bekwaamheid te bezitten, daarvan het bewijs ontvangen, zoodanig echter, dat daaruit blijkt, dat zij hunne opleiding *niet* bij de akademie hebben ontvangen. Eindelijk zal jaarlijks aan den minister van binnenlandsche zaken een algemeen verslag worden gegeven van het onderwijs en de vorderingen der kweekelingen, en wat bij de akademie meldenswaardig is voorgevallen, gedurende het afgeloopen jaar.

— Bij besluit van den 21sten dezer heeft Z. M. de bij besluit van 24 Januarij 1841 ingestelde medaille, ter belooning van menschlievende daden, verleend aan den luitenant ter zee *Penning Nieuwland*, kommandant der voor Vere gestationeerde kanonneerboot n°. 61, wegens het door hem in het laatst der maand Junij jl. betoond menschlievend gedrag bij de redding van het in het Veregat gestrande vaartuig *de Muis*, gevoerd door schipper *J. A. de Ridder*, van Arnemuiden, en van de zich daarop bevindende visschers.

— De Minister van Finantien heeft ter kennis van het publiek gebragt, dat ter uitvoering van het bepaalde bij art. 5 en 6 van het koninklijk besluit van den 1 Junij 1830, en art. 2 der wet van den 8 Julij 1842 (Staatsblad n°. 18), door den algemeenen betaalmeester der nationale schuld te Amsterdam, zijn ingetrokken en vernietigd driehonderd vijf en tachtig stuks schuldbekentenissen, rentende 3½ ten honderd, elk groot *f* 1000, en alzoo gezamelijk uitmakende een nominaal-kapitaal van *f* 385,000.

— Sedert eenige dagen bevindt zich te 's Gravenhage de heer *Gachard*, archivarius van het Koningrijk Belgie, bekend door verschillende geschriften aangaande de Nederlandsche en Belgische geschiedenis. Het doel zijner komst is nasporingen te doen in de archieven van het rijk, omtrent de voormalige Nederlandsche Staten-Generaal tot aan de scheiding van Belgie en de Vereenigde Gewesten.

— Zondag namiddag is te Zaandam afgebrand een oliemolen, toebehoorende aan den heer *H. J. Smits.* Door spoedig aangebragte hulp van de brandspuiten der stad en van omliggende dorpen is men, ondanks den hevigen wind, er in geslaagd den brand tot den molen te beperken en de omliggende gebouwen, waaronder een pakhuis met circa 60 last koolzaad, te behouden. De oorzaak van den brand is onbekend.

— De berigten, die men tot in de laatste helft van Augustus uit Suriname heeft, luiden zeer gunstig. In eene bijzondere brief, van den 21sten dier maand, wordt onder anderen geschreven: » In de geheele kolonie heerscht de grootste rust en orde. Wij verheugen ons in het zoo regtvaardig, verstandig en ferme bestuur van den gouverneur-generaal *ad interim.*» Op den enkelen houtgrond Berlijn, aan de Parakreek, hadden eenige ongeregeldheden plaats gehad, doch die door tusschenkomst der regering spoedig opgehouden hebben.

— Volgens berigten van Java, door middel van den landpost ontvangen, had de gouverneur-generaal op den 11den Julij jl. eene inspectiereize over het eiland ondernomen en had het bestuur der dagelijksche aangelegenheden op de hoofdplaats, gedurende zijne afwezigheid, opgedragen aan den onlangs tot vicepresident benoemden raad van Indië, Jhr. *J. C. Reynst.*

ONTWERP VAN HET TWEEDE BOEK VAN HET WETBOEK VAN STRAFREGT.

Tweede Titel.

De zamenstelling van dit ontwerp getuigt dat men daarbij de orde heeft in acht genomen die gevolgd is bij den vijfden titel van het Crimineel Wetboek van Lodewijk Napoleon; zoodat wij hier aantreffen hetgeen in het Code Penal voorkomt in de vierde Afdeeling van den eersten Titel des derden Boeks. Vereenvoudiging heeft ook hier plaats; er zijn eenige categorien van misdrijven weggelaten, die bij de bepalingen omtrent de toerekening van misdrijf overbodig zijn geworden. Wij zoeken tot dat vooral bij deze meerdere bepaalde soort van straf is aangewezen dan in het wetboek van 31 December 1808; en moeten ook hier erkennen, dat, evenals in den eersten Titel, de strafbepalingen veelal zachter zijn dan de beide zooeven vermelde wetgevingen. Eene eerste bedenking op dezen Titel is die nopens de redactie en den inhoud van artikel 2. Voor de woorden: » openbare ambtenaren zijn etc.," wenschten wij liever te lezen: » door openbare ambtenaren worden in dezen titel verstaan etc.", omdat er eene ruimere definitie van openbare ambtenaren voorkomt in art. 1. van den 9en titel; en dat bovendien de in dat artikel 2, tweede alinea, gegeven uitbreiding geenzins voldoen kan; immers *allen* die tot de gewapende magt behooren, zonder onderscheid in rang, worden gelijk gesteld met openbare ambtenaren. Dit is veel te ruim; niet ieder, geroepen of ongeroepen, niet ieder lid, dikwerf geheel tijdelijk in dienst gesteld, moet als openbaar ambtenaar in dezen titel beschouwd worden. Het geldt hier *resistentie* tegen gezag; dus behoort dit bepaald te worden tot de in active dienst zijnde officieren, onder-officieren en kommandanten der wachten, de op schildwacht staande soldaat, en de marechaussee, omdat die als meerendeels tot het justitiewezen behoorende, gestadiglijk moeten gerekend worden in dienst te zijn. Dat het getal *zeven* in artikel 8 vermeld door *drie* moet veranderd worden, hebben wij bij de behandeling van den eersten Titel aangetoond; die aanmerking geldt ook voor de artikelen 16, 17, 24. De aanmerking op artikel 30 van den eersten titel behoort uitgestrekt te worden tot het artikel 10 van dezen titel. — Wij gaan over tot artikel 14; daar wordt van ontvlugting uit *gevangenis* gesproken. De jurisprudentie in Frankrijk scheen het woord *prison* uit te strekken tot alle plaats van bewaring; wil men dit ook bij ons bedoeld hebben; waar het woord *gevangenis* eene meer bepaalde beteekenis heeft: dan ware het wenschelijk dat er eene bijvoeging wierde gedaan bij dit artikel, en elke plaats door het plaatselijk bestuur aangewezen tot bewaring van voorloopig in verzekerde bewaring gehoudene of getransporteerd wordende personen, wierde gelijk gesteld met eene gevangenis. Vooral in die provincien waar bij wintersaisoen en het wisselen van eb en vloed de stroomen niet altijd en niet te ieder ure kunnen worden overgestokken, en waardoor dus het oponthoud noodzakelijk is, behoort men die plaatsen als gevangenissen te kunnen beschouwen; vooral zoolang de hoofdplaatsen der kantons nog niet voorzien zijn van kantonnale bewaarplaatsen, of die hoofdplaatsen zelve te ver van de over te trekken rivieren, stroomen of zeearmen verwijderd zijn. Het is te hopen dat als men eenmaal het wetboek van strafvordering van feilen en andere onbruikbaarheden zuiveren zal, men daaraan dus indachtig zal wezen, en ook bij het *eenmaal* vast te stellen tarief van justitiekosten in strafzaken, op de middelen van vervoer en de landsgesteldheid der afgelegene provincien zal gelieven indachtig te zijn.

Derde Titel.

Bij dezen Titel maakten wij de opmerking, waarom hier de bepaling van artikel 272 van het Code Penal toch weggelaten is; wij houden het voor eene wenschelijke bepaling dat *de Wet* aan de Regering het gezag toekomt om eenen vreemden misdadiger het land uit te zetten. Die bepaling behoorde dan onzes inziens hier opgenomen te worden, en wij gelooven dat het niet ondoelmatig wezen zou, om tevens te bepalen, dat indien zoodanige uit het land gezette bedelaar of landlooper wederom in het land kwam en zich andermaal schuldig maakte aan hetzelfde misdrijf, de te beloopen correctionele straf zou behooren verzwaard, en ten minste gebragt te worden van zes maanden tot twee jaren.

Vierde Titel.

Artikel 1 van dezen Titel gewaagt van eenig verboden genootschap. Zoude hier niet moeten bepaald worden eenig door de wet of de bevoegde magt verboden genootschap? dewijl de woorden *hetwelk staatkundige* etc. schijnen te slaan op de onmiddellijk voorafgaande woorden buiten- of binnenlandsch genootschap. Immers de bevoegdheid tot het uitvaardigen van het verbod moet uitgemaakt zijn, alvorens er misdrijf bestaat door overtreding. In het derde Artikel wordt gesproken van vereenigingen die door het openbaar gezag zullen worden belet. Wij vragen, waarom men niet afdoende maatregelen bepaalt, namelijk, *het sluiten der vergaderplaats*, zoodaniglijk dat het lokaal of de plaats niet weder kan ontsloten worden, dan met schennis van sluiting of zegels door het openbaar gezag gesteld? Halve maatregelen doen meer nadeel, dan het niet te keer gegane misdrijf zelf. Dat het artikel overigens verbeteringen op de bestaande wetgeving inhoudt, door het aanbrengen van gevangenisstraf bij herhaling van misdrijf, is onloochenbaar. Niet te min zou het doelmatig kunnen zijn, om het verbeterde ontwerp nog meer kracht en klem te geven door het woordje *of*, voorkomende achter de woorden *een jaar*; in *en* te veranderen; of wel aan het slot te voegen de woorden: *te zamen of afzonderlijk.*

Vijfde Titel.

In artikel 3 van dezen Titel en in nog eenige andere artikelen van volgende Titels, dergelijke bepalingen van verbeurtverklaring of vernietiging van in beslag genomen voorwerpen inhoudende, heerschte eene onduidelijkheid of een dwaalbegrip. De voorwerpen die in beslag genomen worden zullen terstond worden in beslag genomen, dit bedoelt, *bij de ontdekking van het misdrijf*, maar dat staat er niet; het is veeleer als of dit moest plaats hebben na de teregtstelling; en ten andere moet de vernietiging bevolen worden *bij het vonnis van veroordeeling.* Dit sluit de mogelijkheid uit, dat het misdrijf regtens bewezen is, maar de teregt staande persoon wegens onbewezen schuld wordt vrijgesproken; dit gebeurt evenwel meermalen. Beter ware dus, dat er stond, dat bij het uit te spreken vonnis, waarbij van het misdrijf is gebleken, de in beslag genomen voorwerpen zullen worden vernietigd, of daar waar het pas geeft (in andere artikelen) zullen worden verbeurd verklaard.

Aan het onderstaande ons toegezondene artikel van eene geachte en kundige hand, verleenen wij volgaarne eene plaats:

Aan de Redactie van de Bredasche Courant.

De hulde door UE. der letterkundige verdiensten van den Luitenant Kolonel A. W. H. Nolthenius de Man, in één der laatste nummers van uw Nieuwspapier toegebragt, was mij, en voorzeker alle Vrienden van den ontslapene, hoogst aangenaam. De Kolonel was, in den volsten zin des woords, een grondig beoefenaar der Vaderlandsche Geschied-, Oudheid- en Letterkunde, en moest eene verzameling hebben nagelaten die in vele opzigten eenig is, en de aandacht van elken letterkundige dubbel verdient. Hij toch bezat (volgens zijn HEG. schrijven aan mij) eene vrij uitgebreide collectie teekeningen en prenten van oude en moderne Nederlandsche meesters, onder welke een aanzienlijke menigte geëtste prenten van Jan Luiken; eene hoogst belangrijke en vrij complete verzameling van portretten van Vorsten, Staatsmannen, beroemde mannen en vrouwen; een aanmerkelijk aantal handschriften en zeldzame geschriften, het vak van kunsten en wetenschappen, den waterstaat onzes lands, en inzonderheid de Geschiedenis onzes Vaderlands betreffende; eene groote collectie zeldzame almanakken, traktaten, schot- en hekelschriften, vaderlandsche tooneel- en blijspelen, exempelboeken van onze vermaardste schrijfmeesters, originele schoonschriften van van Meurs, de Lange, van de Velde en anderen. Bijzonder rijk was zijn kabinet aan handschrif-

ten en albums met handteekeningen van vorstelijke en staatspersonen, dichters, schilders, plaatsnijders, beeldhouwers en andere kunstenaars: ook bezat zijn HEG[s]. eene belangrijke collectie stukken betreffende de Gebroeders DE WITT en HUGO GROTIUS; eene beroemde verzameling van uit klei geboetseerde kunstwerken, bekers, glazen, fleesschen (onder welke door ANNA ROEMERS en WILLEM VAN HEEMSKERK bediamontstifte), urnen en andere voorwerpen, niet alleen voor de kunst belangrijk, maar strekkende tot opheldering onzer oudvaderlandsche zeden en gewoonten. Ook was zijn HEG[s]. bezitter van het oorspronkelijke levensgroote portret van ARNOLDUS GEESTERANUS, door BARY in plaat gebragt, en van dat van SUSANNA VAN OOSTDIJK, door WESTERBAAN geschilderd, waarschijnlijk nog niet in plaat uitgegeven.

DE MAN behoorde geenszins tot die verzamelaars (gelijk er tegenwoordig nog zoo velen zijn) welke hunne, voor veel geld bijeengebragte, kunstschatten in hunne, voor elken liefhebber ontoegankelijke, kabinetten optassen, en, zelve geen beoefenaars der Geschied- en Letterkunde, ze niet tot opheldering van die vakken dienstbaar willen maken; te vreden met:

» *te hebben in heur kast, en 't pronckvertrek te sieren*
» *met 't gunt een aer niet lijckt, en soo heur trots te vieren:*
» *Ick hebbe wat nyet is de gadingh van elck man.*
» *Ick hebbe wat nyet dij maer ick wel koopen can.*

Hij stelde er integendeel genoegen in, zijne verzameling onder het oog van deskundigen te brengen, ten einde met hunne opmerkingen zijn voordeel te doen: niet zelden verlieten echter zij zijn kabinet, verbaasd over de grondige en uitgebreide kennis en onbegrijpelijke onderzoeklust van den bezitter. Hij was met vele geleerden over letterkundige onderwerpen in briefwisseling, en ook ik had het genoegen meermalen door hem geraadpleegd te worden. Indien het gezegde van een oud Vaderlandsche schrijver waar is:

» *s' menschen goed of quaed sijn, ja 't gantsche verborgen ge-*
» *moet is vrijelijck te deduceren uyt vertrouwelijck geschrijf*", dan moet de *Lieutenant Kolonel* DE MAN *een tresoor van kennisse, een liefhebber van 't lieuve patria, een rontborstigh patriot, hulpelijck dienstveerdigh, genereus*, gelijk wijlen zijn beroemde voorzaat, de *Geneefsche* Hoogleeraar, JEAN DIODATI (de vriend van MORNAY DU PLESSIS, FRA-PAOLO, en andere beroemde mannen zijner eeuw), geweest zijn.

CHAAM 24 October 1842.

G. D. J. SCHOTEL,
Doctor en V. D. M.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (25 October) werden verhandeld: Ned. 2½ pCt. 52½, zeven zest., ¼; dito 5 pCt. 101⅝; negen zest.; Synd. 4½ pCt. 94½; dito 3½ pCt. 77⅝; Handelm. 135⅞; O. Indie 5 pCt. 99 [illegible] 18 zeven zest., drie zest., Port. te Lond. 33, 32 15/16; Russen 4 pCt. 88¼; Metalliek 108⅛, 108; [illegible] Bankactien 3¾, ⅝.

*** Heden overleed alhier, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote, HENRIETTE HUYSERS, in den ouderdom van ruim 46 jaren.

BREDA,
19 October 1842.

G. MOOLENBERGH.

KOSTELOOS.

In den jare 1800 twee en veertig, den een en twintigsten October.

Ten verzoeke van JOHANNA ABRAHAMS, Arbeidster en Weduwe van GEORGE FERBER, wonende te *Bergen-op-Zoom*, ten deze geadmitteerd om kosteloos te mogen procederen bij Vonnis op request gewezen door de Arrondissements-Regtbank te *Breda*, in dato zeventien Mei 1800 twee en veertig, behoorlijk geregistreerd, stellende op na te melde dagvaarding tot haren Prokureur Mr. GERARD KLEYN, Advokaat en Prokureur bij de Arrondissements-Regtbank te *Breda*, en wonende aldaar in de Katerstraat, Littera D, N°. 66, alwaar zij Requirante mede regtens haar domicilie heeft, heb ik Ondergeteekende ADRIANUS HENRICUS HOLLANDERS, gepatenteerd Deurwaarder bij de Arrondissements-Regtbank te *Breda*, en wonende aldaar, uit krachte en achtervolgens een Vonnis door mijn bovengemelde Requirante geobtineerd, bij meergemelde Arrondissements-Regtbank van den zeven en twintigsten September 1800 twee en veertig mede behoorlijk geregistreerd, voor de tweede maal gedagvaard PIETER ABRAHAMS, Particulier, laatst gewoond hebbende te *Bergen-op-Zoom*, doch sedert den jare 1800 en elf afwezig en mitsdien mijn Exploit doende zoo bij aanplakking van Kopij aan de Hoofddeur der Gehoorzaal der bovengenoemde Arrondissements-Regtbank te *Breda*, aan die van het Stadshuis te *Bergen-op-Zoom*, alsmede met de overgave van het Afschrift aan den Heere Officier bij dezelve Arrondissements-Regtbank, aan Zijn Edel Achtbaren op het parquet in persoon Exploit doende, welke deze oorspronkelijke dagvaarding heeft geviseerd en eindelijk door dit mijn Exploit doen plaatsen in de *Staats-* en *Bredasche Couranten*, overeenkomstig voormeld Vonnis van zeven en twintig September jongstleden.

Om met Prokureur te verschijnen op Dingsdag den vier en twintigsten Januarij 1800 drie en veertig, des voormiddags ten tien ure, ter Civile Audientie der Arrondissements-Regtbank te *Breda*, zitting houdende op het Stadshuis aldaar. Omme

Aangezien de gedaagde op den vijftienden Februarij 1800 en elf zijne woonplaats heeft verlaten om in dienst van het Fransche Leger naar Spanje te vertrekken en op den twaalfden Maart 1800 en twaalf uit Pampeluna het laatst berigt van zijn leven heeft gegeven.

Aangezien er sedert dat berigt meer dan dertig jaren zijn verlopen, zonder dat de gedaagde iets meer van zich heeft doen horen, en ook steeds elk ingesteld onderzoek naar zijn leven of dood tot hiertoe vruchteloos is geweest.

Aangezien het hoogst waarschijnlijk is dat hij in den noodlottigen Veldtogt des Franschen Legers in Spanje, gedurende 1800 en twaalf, zijnen dood heeft gevonden en er over zulks een gegrond vermoeden van overlijden bestaat.

Mitsdien op voormelde dag, uur en plaats, voor gezegde Arrondissements-Regtbank te *Breda*, hetzij in persoon, hetzij bij gemagtigde te verschijnen, en van zijn aanwezen te doen blijken, en dat bij gebreke van dien tegen hem gedaagde zal worden gevraagd het tweede verstek, en voor het profijt daarvan door de Requirante geconcludeerd en door de Regtbank bevolen als regtens zal blijken te behooren, mitsgaders voort te procederen tot de kosten.

De kosten van dit Exploit zijn gratis.

Gezien
De Officier van Justitie,
(Geteekend) H. L. MAARSCHALK.

(Geteekend) A. H. HOLLANDERS,
Deurw.

N°. 2093. En Debet geregistreerd te *Breda*, den een en twintigsten October 1800 twee en veertig, deel 18, folio 196, verso vak 9 en volgend, houdende een half blad, geen renvooijen. Gereserveerd voor regt tachtig Cents, uitmakende met de 38 Opcenten een Gulden tien en een halve Cents.

De Ontvanger,
(Geteekend) J. SPOOR.

*** Men zal op Vrijdag den 28. October 1842, aanvang nemende des 's morgens ten *tien* ure, in het van ouds bekende *Venduhuis der Notarissen*, staande op de Havermarkt te *Breda*, overgaan tot den PUBLIEKEN VERKOOP aan de meestbiedende van eenige versletene en onbruikbare MILITAIRE GOEDEREN, bestaande in: STROO- en KUSSEN-ZAKKEN, LAKENS en HANGMATTEN.

ZEGT HET VOORT.

HOUT-VERKOOPING.

Op Vrijdag den 28. October 1842, bij de Kleine Kerk, aan de Haven te *Breda*, van eene zeer aanzienlijke Partij GREENEN-, VUREN-, DENNEN-, EIKEN- en WAGENSCHOT-HOUT.

2 Uren voor de Verkooping aldaar te zien.

DOMEIN-GOEDEREN

VAN

Z. K. H. PRINS FREDERIK DER *NEDERLANDEN*.

De RENTMEESTER der Domein-Goederen van Z. K. H. Prins FREDERIK der *Nederlanden*, te *Breda*, zal, als daartoe geautoriseerd, op Maandag den 7. November 1842, des voormiddags ten 9 ure, ten Huize van J. VAN ALPHEN, in den *Zandberg*, buiten de Ginnekepoort te *Breda*, publiek onderhands, aan den minsteischende Aanbesteden:

1°. Het doen van GREP-, SLOOT- en SPITWERKEN, in het *Ulvenhouts-*, *Mast-* en *Liesbosch*, onder *Ginneken* en *'s Princenhage*, en op de *Hultensche Hoeve*, onder *Gilze*.

2°. De Leverancie en Vervoer van 245 Kubiek Ellen STRAATMEST, voor en naar eerstgemelde Bosschen.

Nader onderrigt te bekomen ten Kantore van bovengen. Rentmeester en bij de Beambten in de gezegde Bosschen, die ook de noodige aanwijzingen zullen doen.

De Rentmeester voornoemd,
M. SMITS.

*** Door BROESE & COMP., te *Breda*, is op den 22sten October 1842 aan het Edel Achtbaar Bestuur hunner Woonplaats ter vertaling in het Nederduitsch vertoond:

Unterweisung Widersetzliche Pferde in jeder art gründlich abzurichten nach dem vom Verfasser bei der Königlichen Lehr-escadron ertheilten Unterricht theoretisch praktisch dargestellt, von ANTON KOHSEPA, *Königlich Preussischen Dressirmeister. Mit 15 lithographirten Steindrücken.* Berlin 1836.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.